

Kellemes húsvéti ünnepeket!

Húsvéti szokások és hagyományok

A húsvét a keresztény egyház egyik legfontosabb és legnagyobb ünnepe, ugyanakkor a tavasz eljövételének köszöntése is. Egyházi és családi ünnep egyaránt, amelyhez világszerte számos népszokás és hagyomány kötődik. A húsvéti ünnep neve különböző nyelveken más és más. Közös eredete azonban a húsvét héber neve, a pészah. A szó kikerülést, elkerülést jelent. A húsvét és a hozzá kapcsolódó ünnepek a mozgó ünnepek közé tartoznak. A húsvét egybeesik a tavaszi napéjegyenlőség idején tartott termékenységi ünnepkel, melynek elemei a feltámadás és az újjászületés. Húsvét napja az 1582-ből származó egyházi szabályzat szerint a tavaszi holdtölte utáni első vasárnapra esik: március 22. és április 25. közé. (Ezt mondja ki a niceai zsinat határozata is i.sz. 325-ben.)

Húsvéti népszokások

Szinte minden népnél rengeteg szokás kötődik a húsvéhoz. A hagyományok jelentős része nem épült be a keresztény vallás ünnepi rítusaiba, hanem azzal párhuzamosan, mint falusi közösségek ünnepi szokásai maradtak fent.

Barkaszentelés

Jézus Jeruzsálembé vonulásának emlékűnnep a húsvét előtti ún. **virágvasárnap**. A 6. századtól kezdve ekkor körmeneteket tartottak, ahol a pálma az időjárási viszontagságok mellett a különféle varázslatoktól is megvédett. Nálunk ezt a szentelt pálmát helyettesíti a barka. Megfigyelhető, hogy bár egyházi eredetű a barkaszentelés, de a népi hagyományokban felhasználták rontás ellen, gyógyításra, mennydörgés és villámlás elhárítására. Sokfelé élt az a hiedelem, hogy szentelt barkát nem szabad bevinni a házba, mert akkor elszaporodnak a legyek és a bolhák, valamint egyéb

rontásokat hozhat a házra. Emellett azonban jósló, rontás elleni szerepet is tulajdonítottak neki: a kert földjébe szúrt barkaág elűzi a férgeket, de éppenséggel a gyomorégés és a torokfájás ellen is kitűnő.

A nagyhét és szokásai:

A nagyhéten belül a Húsvéti Szent Háromnapon (liturgikus nevén: Sacrum Triduum Paschale), azaz nagycsütörtökön, nagypénteken és nagyszombaton emlékezik meg a kereszténység Jézus Krisztus kínszenvedéséről, kereszthaláláról és feltámadásáról.

Nagycsütörtök

- Krisztus utolsó vacsoráját az Olajfák-hegyén, majd elfogatását és szenvedéseinek kezdetét idézi. Nagycsütörtököt szokás zöldcsütörtöknek is nevezni és a jó termés reményében, valamint a böjt okán rendszerint valami zöldet, pl. spenótot fogyasztanak a hívők. Nagycsütörtök estéjén a harangok elhallgatnak, a hagyomány szerint Rómába „mennek”, s csak nagyszombaton szólalnak meg újra. Liturgikus eredetű szokás a nagycsütörtöki lábmosás, hogy alázatra nevelje a hatalmasokat. A nagypénteki mise végeztével az Oltáriszentséget külön őrzési helyre viszik, mindent leszednek azt oltárról („oltárfosztás”), csak a gyertyatartókat és a lepellet letakart keresztet hagyják ott Jézus szenvedésének és ruháitól való megfosztásának szimbolizálására.

Nagypéntek

- Jézus kereszthalálának napja, a böjt és a gyász ideje. A katolikus liturgiában felolvassák a Megváltó halálára vonatkozó írásokat, majd a passiót, Jézus szenvedésének történetét, ezután

leleplezik a gyászlepellet bevont keresztet. pic_jesuscross Nagypénteken szokásos a keresztútjárás, amely során felidézük Jézus szenvedésének egyes állomásait. A keresztút mai szokásos 14 állomása (stáció) az 1600 körüli évekre nyúlik vissza. Nagypénteken a hívők tartózkodnak a húsételektől, legfeljebb háromszori étkezés során egyszer szabad jóllakniuk. Ezt a napot a népi babona szerencsétlennek tartotta, amikor tilos volt mindenféle állattartással, földműveléssel kapcsolatos munka. Ilyenkor nem gyújtottak tüzet, nem fontak, nem szőttek stb. Azonban úgy hitték: aki nagypénteken napfelkelte előtt megfürdik, azon nem fog majd a betegség.

Nagyszombat

– húsvét ünnepének előnapja, a feltámadás jegyében zajlik. Arra a napra emlékeztet, amikor Krisztus holtteste a sziklába vájt sírban feküdt, de – miként az evangélium szerint előre megmondta – harmadnapra, azaz húsvét vasárnap hajnalára feltámadt. Az esti körmenetek, a templomokban az új tűz gyújtása – mely Jézus és egyben a remény jelképe – azt adja hírül, hogy Jézus feltámadt, a megváltás közel van. Este „visszajönnek” a harangok Rómából.

Szokás volt ezen a napon az első harangszóra kiszaladni a kertbe és megrázni a gyümölcsfákat, hogy a régi rossz termés lehulljon, és ne legyen férges az új. A tűzszentelésnek sokféle hagyománya, szertartása alakult ki. Hamuját, paraszát eltették, gyógyításra használták, valamint a házban és a földeken szétszórták

Húsvétvasárnap

– a feltámadás vasárnapja, a keresztények a feltámadt Krisztust ünneplik. Ehhez a naphoz tartozott az ételszentelés hagyománya. A délelőtti misére letakart kosárral mentek a hívők, melyben bárányhús, kalács, tojás, sonka és bor volt. Emellett ehhez a naphoz is munkatilalom kapcsolódott: nem sepertek, nem főztek, nem hajtották ki és nem fogták be az állatokat.

Húsvéthétfő

– a locsolkodás napja. Alapja a víz tisztító, termékenységvarázsló erejébe vetett hit. Eredete a keresztelésre utal, valamint arra a legendára, amely szerint a Jézus feltámadását hirdető jeruzsálemi asszonyokat a zsidók locsolással akarták elhallgattatni.

Húsvéti szokások, hagyományok

A népszokások szerint a férfiak ilyenkor sorra járták/járják a házakat és különböző versek, énekek

Kellemes húsvéti ünnepeket!

Keszeg község honlapja webhelyen lett közzétéve (<http://www.keszeg.hu>)

kíséretében **locsolták**/locsolják meg a lányokat, asszonyokat. Az „öntözésért” cserébe a lányok pirost tojást adnak a legényeknek. Ez a szín egyrészt a szerelmet, az életet jelképezi, másrészt a legenda úgy tartja, hogy a keresztfán függő Krisztus vére lecsöppenve megszínezte az éppen ott imádkozó nő kosarában található tojásokat. Húsvéti jelképek, szimbólumok Tojás **A tojás** az élet újjászületésének, termékenységének legősibb jelképe. A születés, a teremtés, a megújulás jelképe. A kereszténységben a feltámadás szimbóluma lett. Krisztus úgy törte fel feltámadáskor a sziklasírt, miként a kifejlődött madár az őt fogva tartó tojás héját – szól a hasonlat.

Bárány A legősibb és a legelterjedtebb húsvéti jelkép. A húsvéti bárány Jézust jelképezi. Kapcsolatba hozható azzal a vallási tétellel, miszerint Jézus Krisztus áldozati bárányként halt kereszthalált az emberiség megváltásáért. Ezért nevezik őt a mai napig Isten bárányának. **Nyúl** A húsvéti nyúl jelképe Németországból ered, nálunk csak a polgárosodással, a XIX. század folyamán honosodott meg. A legenda szerint Ostarának, a germán istennőnek volt egy színes tojásokat tojó madara, amelyet a gyermekek szórakoztatása kedvéért nyúllá változtatott. Más verzió szerint pedig dühében változtatta át a szárnyast. A lényeg, hogy így kapott helyet a különböző kultúrkörökben a furcsa nyuszi, amely fészket rak és azt tojásokkal tölti meg. Ostara nevéből származtatják egyébként a húsvét angol, ill. német nevét (Easter/Ostern).

Barka Jézus Jeruzsálembé való bevonulásakor az emberek ruhájukat és lombos ágakat terítettek a Megváltó elé az útra, ma ennek emlékére barkát szentelnek a templomokban. De a barkavirág más is jelképez. Ahogyan véget ér a böjti időszak, úgy ér véget a tél is. A húsvét egyben az újjászülető természetnek is az ünnepe.

Forrás: <https://korkep.sk/cikkek/kultura/2013/03/30/husveti-szokasok-es-hagyomanyok/> [1]

- [Önkormányzati hírek](#) [2]

Forrás webcím (letöltve 2024. 05. 19. 17.42):

<http://www.keszeg.hu/2021/03/29/kellemes-husveti-unnepeket>

Hivatkozások:

[1] <https://korkep.sk/cikkek/kultura/2013/03/30/husveti-szokasok-es-hagyomanyok/>

[2] <http://www.keszeg.hu/tartalom-tipusa/onkormanyzati-hirek>